

mig, det er det samme, som jeg egentlig havde tænkt mig ved at gennemgaa Finansloven, og det er i Virkeligheden ogsaa det samme, som vi have hørt i Løbet af Sommeren, f. Eks. af det ærede Medlem fra Frederiksborg (Dinesen), der jo gentagne Gange har udtalt, at Højre staar urokkeligt paa sine gamle, konstitutionelle Grundsaetninger og vil fremme sine militære Formaal ligesom hidtil. Egentlig forbauset er jeg altsaa ikke over det Svar, som den højtærede Konsejlspræsident gav; men jeg maa rigtig nok sige, at efter denne Forklaring forekommer der mig at være endnu mindre Grunde end hidtil til at misunde de ærede Medlemmer, som paa disse Konditioner have faaet en Livsstilling i det ministerielle Parti. Paa dette Punkt har den højtærede Konsejlspræsident altsaa forstaaet at bevare mit Spørgsmaal. Det samme er ikke Tilfældet med en anden Sætning, som den højtærede Konsejlspræsident henvendte til mig. Han sagde: Det maa være en lidet tilfredsstillende Stilling for en virksom Rigsdagsmand hverken at arbejde paa Finansloven eller paa de almindelige Love. Jeg har ikke giuet den højtærede Konsejlspræsident nogen som helst Anledning til at henvende en saadan Sætning til mig. Den højtærede Konsejlspræsident er jo i en Række af Aar kommen lidt i Finansudvalget og har ogsaa truffet mig der, undertiden endog som Formand for Finansudvalget. Han vil altsaa have været vidende om, at jeg ingenlunde lægger Hænderne i Skødet, naar der har været Tale om at arbejde paa Finansloven. Det er da heller ikke det, jeg har fremdraget i de Bemærkninger, jeg tillod mig at gøre i Gaar, men jeg har klaget over, at Arbejdet paa Finansloven baade her i denne Sal og i Finansudvalget er spildt og ørkesløst. Jeg har klaget over, at det, der sker, er det, at vi sidde et halvt Aar og tærpe Finanslovens enkelte Paragraffer og Positioner igennem, og naar vi saa ere færdige, laver Konsejlspræsidenten i Statsraadet eller Minister-raadet — hvor det nu er, det sker — den virkelige Finanslov, som regerer Landet i det kommende Aar. Det er dette, som jeg ønsker, den højtærede Konsejlspræsident maatte forstaa er en lidet tilfredsstillende Stilling for en virksom Rigsdagsmand. Og ganske paa samme Maade forholder det sig med de almindelige Love. At jeg for min Part er villig til ogsaa praktisk at yde det Bidrag, jeg er i Stand til, til Lovenes Behandling, tror jeg ærede Medlemmer paa fhjeldtgørende Maade ere komne til Kundskab om i forrige Samling. Heller ikke falder det mig ind at bestride, at Bestæf-

tiggelsen med de Forslag, som i Aar foreligge og i Fjor forelaa paa vort Bord, kan være i og for sig en hensigtsmæssig Syssel, naar vi dog skulle være her. Men det, jeg har fremhævet og gjort Indsigelse imod, det er, at disse Forslag, som jo i Virkeligheden ere Bagateller, om hvilke alle maa indrømme, at de kunne vedtages eller forkastes, men at vort Samfund bliver i det hele og store hverken lykkeligere eller mindre lykkelig, hvad enten det ene sker eller det andet — at disse Smaating pustes op paa en saadan Maade, som om det var dem, dette Lands Politik gjaldt, som om det var dem, Interessens burde samles om i dette Øjeblik, hvor Forfatningen ligger øde, og hvor der føres her i Landet en militær Politik, om hvis Fordærvelighed de fleste af os endnu vel jagtens ere enige. Den højtærede Konsejlspræsident var altsaa ikke heldig i at forstaa min Mening med disse Udtalelser. Naar nu imidlertid den højtærede Konsejlspræsident taler om det tilfredsstillende i en virksom Rigsdagsmands Virksomhed, saa tvivler jeg ikke om, at den højtærede Konsejlspræsident finder sin Virksomhed i de 17 Aar meget tilfredsstillende. Han har imidlertid kun ringe Grund til at vente, at den samme Tilfredshed skulde brede sig i dette Ting eller i det Folk, som Konsejlspræsidenten regerer over. For os maa det nemlig staa saaledes — og det vil den højtærede Konsejlspræsident dog vist kunne forstaa — at hans Regeringstid nærmest har været et Spild af Tid og Kræfter og Liv, ikke blot for os her i denne Sal, men ogsaa for det Folk, som den højtærede Konsejlspræsident har gjort den Ære at styre i disse 17 Aar, og at man kunde anse dette for meget tilfredsstillende, vilde dog være for meget forlangt! Nu undrer det mig for Resten ogsaa noget, at den højtærede Konsejlspræsident, naar han ser tilbage over Frugterne af disse 17 Aars Virksomhed, kan være saa tilfreds, som jeg har Grund til at tro, at han er. Disse Frugter ere dog ikke meget tilløkkende, og ved Siden af de Resultater, som den højtærede Konsejlspræsident staa paa, er der dog andre Resultater, som forekomme mig at være endog meget betænkelige. Det er dog indlysende for os alle, at det, der er sket i disse 17 Aar, er en Dekadence helt igennem; det er en Nedgang i dette Folks offentlige Tone og Moral, som den højtærede Konsejlspræsident maaste kan være ligegyldig for, men som jeg dog tror, ikke er ganske til at overse. Der er paa den slibrige Grund, vi har bevæget os paa her under dette lange Forfatningsbrud, kommet saa meget frem af det, der ikke er tiltalende, at der vil kræves mange Aar for at drive det